

Διαχείριση νερού στην Κύπρο και ειδικά στην Αμμόχωστο

Αφαλατώσεις:

Η Κύπρος είναι μια χώρα η οποία αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα έλλειψης νερού. Οι λίγες βροχές σε συνδυασμό την κλιματική αλλαγή έχουν μειώσει τα αποθέματα νερού. Για το λόγο αυτό, έχουν αναπτυχθεί διάφορες λύσεις για την εξασφάλιση νερού, μία από τις οποίες είναι η αφαλάτωση. Η επαρχία Αμμοχώστου, λόγω της γεωργίας και του τουρισμού, έχει μεγάλες ανάγκες σε νερό.

Στην Κύπρο το νερό προέρχεται κυρίως από τα φράγματα. Όμως:

- οι βροχοπτώσεις είναι περιορισμένες
- τα φράγματα δε γεμίζουν πάντα
- υπάρχει αυξημένη κατανάλωση νερού

Η αφαλάτωση είναι μια διαδικασία με την οποία το θαλασσινό νερό μετατρέπεται σε πόσιμο.

Με ειδικά μηχανήματα:

- αφαιρείται το αλάτι
- καθαρίζεται το νερό
- το νερό γίνεται κατάλληλο για χρήση

Η αφαλάτωση είναι πολύ σημαντική, γιατί δεν εξαρτάται από τη βροχή.

Στην Κύπρο υπάρχουν σημαντικές μονάδες αφαλάτωσης, όπως:

- στη Δεκέλεια
- στη Λάρνακα
- στην Επισκοπή
- στο Βασιλικό

Οι μονάδες αυτές παράγουν νερό το οποίο χρησιμοποιείται σε πολλές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της ελεύθερης Αμμοχώστου.

Η αφαλάτωση είναι μια πολύ σημαντική λύση για το πρόβλημα της λειψυδρίας στην Κύπρο και ιδιαίτερα στην επαρχία Αμμοχώστου.

Ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού:

Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διαχείριση του νερού διαδραματίζει η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων. Η επαρχία Αμμοχώστου αποτελεί πρωτοπόρο παράδειγμα στον τομέα αυτό.

Ο σταθμός επεξεργασίας λυμάτων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας εφαρμόζει προηγμένες μεθόδους τριτοβάθμιας επεξεργασίας, παράγοντας νερό υψηλής ποιότητας, κατάλληλο για διάφορες χρήσεις.

Το ανακυκλωμένο νερό χρησιμοποιείται:

- για άρδευση γεωργικών καλλιεργειών στα Κοκκινοχώρια, συμβάλλοντας στην αγροτική ανάπτυξη.
- για πότισμα χώρων πρασίνου και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων στον Πρωταρά και την Αγία Νάπα.
- για τεχνητό εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο.

Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η εξάρτηση από τα φράγματα και περιορίζεται η υπεράντληση υπόγειων νερών.

Η σημασία της ολοκληρωμένης διαχείρισης:

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της λειψυδρίας δε μπορεί να βασίζεται σε μία μόνο λύση. Αντίθετα, απαιτείται ένας συνδυασμός μέτρων, όπως:

- η αφαλάτωση
- η ανακύκλωση νερού
- η εξοικονόμηση από τους πολίτες
- η σωστή γεωργική πρακτική

Η Κύπρος αποτελεί πρότυπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς αξιοποιεί περίπου το 90% του ανακυκλωμένου νερού για γεωργικούς σκοπούς, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό σε σύγκριση με άλλες χώρες.

Πηγές:

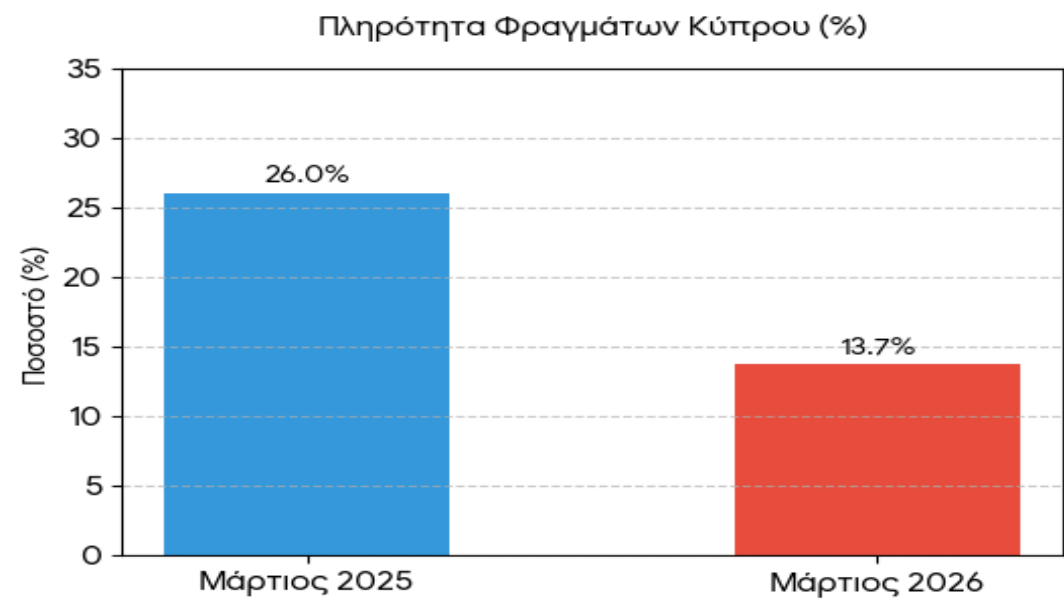
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ): Επίσημη Ιστοσελίδα
- Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας (ΣΑΠΑΝ): [Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων](#)
- Green Ecolog: Αφαλάτωση: Τύποι και Λειτουργία
- Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ) Αμμοχώστου: Υδατοπρομήθεια & Άρδευση

Μέτρα του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης:

Λόγω της κρίσιμης κατάστασης στα φράγματα, το κράτος εφαρμόζει ένα ευρύ στρατηγικό σχέδιο με στόχο τη διασφάλιση των υδατικών αποθεμάτων. Κεντρικό άξονα αποτελούν οι περικοπές στην άρδευση (έως 33%) και στην ύδρευση (10%), ενώ το 38% του προϋπολογισμού του Υπουργείου Γεωργίας διοχετεύεται σε κρίσιμα υδατικά έργα και υποδομές. Παράλληλα, προωθείται η χρήση ανακυκλωμένου νερού για πότισμα μεγάλων εγκαταστάσεων και η τοποθέτηση μικρών ιδιωτικών μονάδων αφαλάτωσης σε ξενοδοχεία, ώστε να αποσυμφορηθεί το δημόσιο δίκτυο.

Σε τοπικό επίπεδο, ο ΕΟΑ Αμμοχώστου αναλαμβάνει το συστηματικό έλεγχο της κατανάλωσης και τη διαχείριση των συστημάτων ομβρίων και λυμάτων για την προστασία των υδροφόρων στρωμάτων. Σε περιόδους βλαβών εφαρμόζονται προσωρινοί περιορισμοί στην παροχή, ενώ η έγκριση νέων αδειοδοτήσεων συνδέεται πλέον με την εξόφληση οφειλών, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα του οργανισμού.

Για την τρέχουσα περίοδο, στόχος είναι η παροχή 10% λιγότερου νερού στις οικίες για την αποφυγή πλήρους εξάντλησης των αποθεμάτων, με ταυτόχρονη λειτουργία τριών νέων κινητών μονάδων αφαλάτωσης για τις ανάγκες του καλοκαιριού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις τουριστικές περιοχές της Αγίας Νάπας και του Πρωταρά, όπου καταβάλλονται προσπάθειες για ασταμάτητη υδροδότηση των ξενοδοχειακών μονάδων. Τέλος, μέσω της εκστρατείας «Νερό για το Αύριο», οι πολίτες καλούνται να μειώσουν τη σπατάλη στο σπίτι, περιορίζοντας την άσκοπη χρήση νερού στην καθημερινότητά τους.

Τομέας	Μέτρα	Ποια η σημασία τους
Σπίτια	Μείωση παροχής κατά 10%.	Χρειάζεται προσοχή στην καθημερινή χρήση (ντους, πλύσιμο).
Αμμόχωστος	2-3 νέες κινητές μονάδες αφαλάτωσης.	Περισσότερο νερό για την Αγία Νάπα και τον Πρωταρά το καλοκαίρι.
Ξενοδοχεία	Δική τους μικρή αφαλάτωση.	Τα ξενοδοχεία δεν θα "τραβάνε" νερό από το δίκτυο της πόλης.
Έλεγχοι	Πρόστιμα για σπατάλη.	Απαγορεύεται το πλύσιμο πεζοδρομίων/αυτοκινήτων με λάστιχο.
Επιδότηση	Χορηγία για ανακύκλωση νερού.	Βοήθεια από το κράτος για να ξαναχρησιμοποιείται το νερό του μπάνιου στον κήπο.

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα:

1. Πλεονεκτήματα

- Σιγουριά μέσω Αφαλάτωσης: Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα είναι ότι η Κύπρος δεν εξαρτάται πια 100% από τη βροχή. Οι μονάδες αφαλάτωσης προσφέρουν σταθερό νερό στις βρύσες μας, ακόμα και σε περιόδους μεγάλης ξηρασίας.
- Ενιαία Διαχείριση (ΕΟΑ): Με τον νέο οργανισμό στην Αμμόχωστο, όλες οι υπηρεσίες νερού είναι κάτω από μια στέγη. Αυτό βοηθά στο να παίρνονται αποφάσεις πιο γρήγορα για όλη την επαρχία.
- Ανακύκλωση Νερού: Η Κύπρος είναι πρωτοπόρος στην Ευρώπη στη χρήση "ανακτημένου" νερού (από βιολογικούς καθαρισμούς) για το πότισμα χωραφιών και γηπέδων γκολφ στην Αγία Νάπα και τον Πρωταρά.

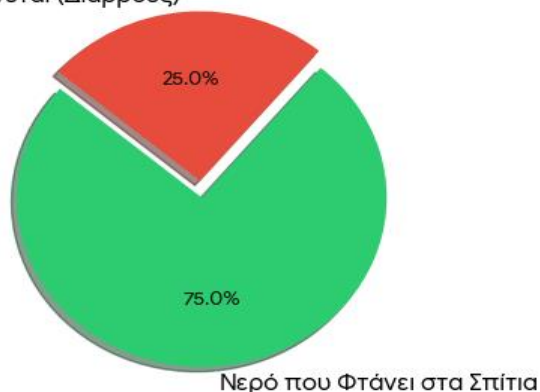
2. Μειονεκτήματα

- Μεγάλες Απώλειες (Διαρροές): Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι οι παλιοί σωλήνες. Σύμφωνα με το Τμήμα Υδάτων, σε κάποιες περιοχές χάνεται σχεδόν το 30% του νερού πριν φτάσει στα σπίτια λόγω τρυπημένων σωλήνων.
- Ακριβό Νερό: Η παραγωγή νερού από τη θάλασσα (αφαλάτωση) χρειάζεται πάρα πολύ ηλεκτρικό ρεύμα. Αυτό κάνει το νερό ακριβό για το κράτος και, κατ' επέκταση, για τον καταναλωτή.
- Προβλήματα στην Άρδευση: Όταν υπάρχει έλλειψη, οι πρώτοι που υποφέρουν είναι οι αγρότες (ειδικά στα Κοκκινοχώρια), καθώς το κράτος δίνει προτεραιότητα στα σπίτια και τα ξενοδοχεία, κόβοντας νερό από τα χωράφια.

Τομέας	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Πόσιμο νερό	Αφαλάτωση: Έχουμε νερό στη βρύση ακόμα και χωρίς βροχές.	Κόστος: Η αφαλάτωση καίει πολύ ρεύμα και ακριβαίνει το νερό.
Γεωργία	Ανακύκλωση: Χρήση επεξεργασμένων λυμάτων για πότισμα στα Κοκκινοχώρια.	Περικοπές: Οι αγρότες παίρνουν λιγότερο νερό σε περιόδους ξηρασίας.
Δίκτυο	Νέος ΕΟΑ: Μία ενιαία αρχή για όλη την Αμμόχωστο.	Διαρροές: Παλιοί σωλήνες που τρυπάνε και χάνεται το νερό.
Τουρισμός	Σταθερότητα: Η Αγία Νάπα και ο Πρωταράς έχουν προτεραιότητα.	Εξάρτηση: Αν χαλάσει μια αφαλάτωση, η περιοχή μένει αμέσως χωρίς νερό.

Απώλειες Νερού στα Δίκτυα της Κύπρου

Νερό που Χάνεται (Διαρροές)

Πηγές:

- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων https://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/index_gr/index_gr?opendocument
- ΕΟΑ Αμμοχώστου. <https://eoaa.org.cy/>
- Επίσημη Πύλη της Δημοκρατίας (Gov.cy) <https://www.gov.cy/>

Αντρέας Αντωνίου Β'2

Ραφαήλ Κουμή Β'7